

06.09
Skrasiewicz
Kamij
15.09.24

RK.IV.6236.25.2024.AZ

Hpi. 05. 09. 2024r.
QW

Barlinek, 4 września 2024 r.

BURMISTRZ BARLINKA
ul. Niepodległości 20
74-320 Barlinek

Rada Miejska w Barlinku

Niniejszym przedkładam ocenę działalności spółki z udziałem Gminy Barlinek, tj. Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółki z o.o. w Barlinku w zakresie utrzymania czystości i porządku, utrzymania zieleni i lasów komunalnych, zarządzania cmentarzami komunalnymi, zgodnie z planem pracy Rady Miejskiej na 2024 rok.

BURMISTRZ
Bernarda Lewandowska
Bernarda Lewandowska

Otrzymują:
1) Adresat
2) Aa.

OCENA DZIAŁALNOŚCI SPÓŁEK Z UDZIAŁEM GMINY BARLINEK, tj. PRZEDSIĘBIORSTWA GOSPODARKI KOMUNALNEJ SPÓŁKI Z O.O. – UTRZYMANIE CZYSTOŚCI I PORZĄDKU, UTRZYMANIA ZIELENI I LASÓW KOMUNALNYCH, ZARZĄDZANIA CMENTARZAMI KOMUNALNYMI.

I

INFORMACJE OGÓLNE

1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców, w tym m.in. utrzymanie czystości i porządku, należy do zadań własnych gminy. Do szczegółowych zadań gmin w zakresie utrzymania czystości i porządku należą:

1) tworzenie warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewnienie wykonania tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych;

2) zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami:

a) instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w tym instalacji komunalnych, o których mowa w art. 38 b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,

b) stacji zlewnych, w przypadku gdy podłączenie wszystkich nieruchomości do sieci kanalizacyjnej jest niemożliwe lub powoduje nadmierne koszty;

c) instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części;

d) szaletów publicznych;

3) objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;

4) prowadzenie nadzoru nad gospodarowaniem odpadami komunalnymi, w tym realizacja zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;

5) wdrożenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych;

6) tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;

7) zapobieganie zanieczyszczaniu ulic, placów i terenów otwartych, w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu pojemnikach ustawionych na chodniku;

8) utrzymywanie czystości i porządku na przystankach komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina oraz które są położone na jej obszarze przy drogach publicznych bez względu na kategorię tych dróg.

2. Zadaniem własnym gmin jest także:

- 1) utrzymanie cmentarzy komunalnych - zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 609 ze zm.),
- 2) zapobieganie bezdomności zwierząt - na zasadach określonych w przepisach ustawy o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r., poz. 1580 ze zm.).

3. W praktyce najważniejszą czynnością związaną z realizacją zadania utrzymania czystości jest podjęcie odpowiednich uchwał. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach upoważnia rady gmin do podejmowania aktów prawa miejscowego - uchwały, związanej z realizacją zadań w zakresie utrzymania czystości i porządku na ich terenie. Akt ten - regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy - ma istotne znaczenie także dla osiągnięcia celów i realizacji wymagań ochrony środowiska w przypadku ustalania zasad postępowania z odpadami komunalnymi. Regulamin dotyczy, m.in. ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz obowiązków ciążących na właścicielach nieruchomości oraz opiekunach zwierząt domowych.

Utrzymanie porządku i czystości jest nie tylko obowiązkiem każdej gminy, ale również jej mieszkańców, którzy są właścicielami położonych na jej terenie nieruchomości. Każdy właściciel jest zobowiązany do utrzymania porządku i czystości na terenie swojej nieruchomości. Jeśli dana nieruchomość jest własnością gminy, to w takiej sytuacji gmina jest odpowiedzialna za utrzymanie porządku na jej terenie nie tylko z racji tego, że jest to jej zadanie własne, ale również z uwagi na to, że przepis stawia takie właśnie wymagania właścicielowi, niezależnie od tego, czy jest on osobą prywatną, podmiotem państwowym czy samorządowym.

II PODZIAŁ OBOWIĄZKÓW W ZAKRESIE UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU NA TERENIE GMINY BARLINEK.

1. Zadania polegające na utrzymywaniu, oczyszczaniu nieruchomości:

1) Dla prawidłowej realizacji polityki utrzymania czystości konieczne jest podejmowanie działań zapobiegających zanieczyszczeniu ulic, placów i terenów otwartych. Działania takie powinny polegać przede wszystkim na likwidacji odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych, budowaniu i utrzymaniu szaleatów publicznych, ustawianiu koszy ulicznych na odpady w rejonach intensywnego ruchu pieszego oraz organizowaniu odbioru odpadów komunalnych.

2) Tereny, nieruchomości będące własnością Gminy Barlinek utrzymywane są przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółkę z o.o. w ramach umów zawartych w tym zakresie. Powierzchnie podzielone są na: jezdnie, chodniki, ciągi piesze, ścieżki rowerowe, schody, alejki, place, parki, cmentarze komunalne, tereny niezabudowane, trawniki, zieleńce, lasy komunalne. Spółka wykonuje również usługę opróżniania koszy ulicznych usytuowanych na terenach publicznych.

3) Poszczególni właściciele i zarządcy nieruchomości, w tym zarządcy dróg wojewódzkich i powiatowych, oczyszczają nieruchomości oraz utrzymują zieleń we własnym zakresie. Muszą także dbać o bezpośrednie sąsiedztwo działki, czyli o utrzymywanie chodnika do niej przylegającego – w tym odśnieżanie, uprzątnięcie błota, lodu i innych zanieczyszczeń.

4) Od 01.03.2011 r. wprowadzono zmianę w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która zobligowała samorządy terytorialne do zapewnienia czystości na przystankach komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina oraz które są położone na jej obszarze przy drogach publicznych bez względu na kategorię tych dróg.

W celu weryfikacji prawidłowości utrzymania czystości i porządku na terenach gminnych, prywatnych i należących do poszczególnych zarządców, przez pracowników Urzędu Miejskiego w Barlinku przeprowadzane są kontrole. W przypadkach naruszenia przepisów osobom odpowiedzialnym za oczyszczanie nieruchomości przekazywana jest bezpośrednio, telefonicznie lub mailowo informacja o obowiązku uprzątnięcia zanieczyszczonych terenów bądź wszczynane jest postępowanie administracyjne.

5) W okresie czasu: od września 2023 r. do końca sierpnia 2024 r., przeprowadzono 198 kontroli w zakresie utrzymania czystości i porządku oraz właściwego wykonywania przez PGK Sp. z o.o. usług wynikających z zawartych umów, w tym 149 kontroli na terenie miasta Barlinka oraz 49 kontrole na terenie Gminy.

6) Nieprawidłowości dotyczące usług spółki przekazywane są zwykle bezpośrednio podczas kontroli, telefonicznie lub mailowo, z poleceniem ich usunięcia.

7) Natomiast w stosunku do pozostałych osób prywatnych, zarządców dróg, firm zaniebujących wykonywanie obowiązku dotyczącego utrzymywania czystości, wszczęto 28 postępowań administracyjnych.

III

INNE DZIAŁANIA WARUNKUJĄCE UTRZYMANIE PORZĄDKU I CZYSTOŚCI

1. Opieka nad zwierzętami bezdomnymi.

1) Gmina Barlinek obejmuje opieką zwierzęta bezdomne, czyli porzucone bądź takie, które uciekły, zabłąkały się, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela.

Zgłoszenia o bezdomnych psach w pierwszej kolejności weryfikowane są pod kątem rzeczywistej bezdomności tych zwierząt. W tym celu posiłkujemy się przeszkoloną w zakresie wyłapywania zwierząt osobą, która zajmuje się także odławianiem i zabezpieczaniem psów agresywnych, wymagających natychmiastowej interwencji. Równolegle współpracujemy z Fundacją „Przyjaciele Czterech Łap” z Rokitna oraz Inspektorem Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony nad Zwierzętami ANIMALS z Barlinka w celu przekazywania sobie przydatnych informacji oraz pomocy w znalezieniu domów tymczasowych bądź docelowych dla zgłoszonych zwierząt.

2) Jeśli adopcja bądź odnalezienie poprzedniego właściciela okazuje się niemożliwe – zwierzęta przekazywane są do schroniska w Choszcznie, gdzie prowadzona jest ich adopcja, a na stronie schroniska zamieszczane są ogłoszenia związane z poszukiwaniem właścicieli dla bezdomnych zwierząt z terenu Gminy Barlinek.

3) Zadania związane z opieką nad kotami wolno żyjącymi realizujemy w oparciu o współpracę z Fundacją „Przyjaciele Czterech Łap” z Rokitna, która zajmuje się ich dokarmianiem i sprawuje nad nimi opiekę na czas finansowanych przez gminę zabiegów sterylizacji i kastracji. Fundacja zapewnia także tymczasową opiekę dla kotów potrzebujących.

W roku 2024, w ramach ograniczania bezdomności zwierząt powierzono realizację zadania polegającego na ustaleniu miejsc występowania kotów wolno żyjących na terenie Gminy Barlinek i objęcia zabiegami sterylizacji i kastracji oraz ich dokarmiania dla Fundacji „Przyjaciele Czterech Łap” na zasadach określonych w ustawie o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r., poz. 1580 ze zm.).

Fundacja przeprowadziła nieodpłatnie realizację zadania na mocy porozumienia z Gminą Barlinek z dnia 12.01.2023 r. oraz umowy pomiędzy Gminą Barlinek a lekarzem weterynarii na łączny koszt zabiegów w kwocie 7.000 zł i dokarmiania - 2.000 zł.

W roku 2024 na zabiegi ograniczające populację kotów wolno żyjących zaplanowano 11.000 zł, zaś na zakup karmy – 4.000 zł.

4) Szczegółowe zasady działań podejmowanych przez Gminę Barlinek w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi określa program opieki nad bezdomnymi zwierzętami na terenie Gminy Barlinek podjęty Uchwałą Nr LXXV/518/2024 z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Barlinek.

Gmina Barlinek utrzymuje stały kontakt z organizacjami pozarządowymi działającymi na naszym terenie na rzecz ochrony zwierząt przekazując informacje w zakresie bezdomnych zwierząt i podejmując wspólne działania w sprawie opieki nad nimi.

W ramach polityki ograniczania bezdomności zwierząt oraz opieki nad zwierzętami Gmina Barlinek jest też partnerem w projekcie „Naturalnie połączeni” realizowanym przez Fundację „Przyjaciele Czterech Łap”, którego celem jest przeprowadzenie kampanii społecznych, utworzenie Kocich Przystanków, Stacji dla Ptaków i Owadów oraz zwiększenie świadomości i zaangażowania społecznego w podnoszenie jakości funkcjonowania zwierząt w przestrzeniach publicznych.

5) W celu poprawy stanu utrzymania czystości i porządku w miejscach publicznych podjęliśmy działania dla zapewnienia wyposażenia tych miejsc w urządzenia ułatwiające osobom utrzymującym zwierzęta domowe usuwanie zanieczyszczeń pozostawionych przez ich zwierzęta w tych miejscach.

Na terenie miasta rozmieściliśmy dystrybutory z woreczkami na psie odchody w celu łatwiejszego i wygodniejszego uprzątnięcia przez właścicieli psich nieczystości w następujących miejscach:

- w parku przy ul. Gorzowskiej,
- w parku przy ul. Sądowej - Szewskiej,

- na promenadzie przy ul. Jeziornej i Parkowej,
- przy ul. Górnej,
- nieopodal Europejskiego Centrum Spotkań przy ul. Leśnej,
- przy ul. Sportowej,
- przy ul. Kombatantów i 11 Listopada.

Woreczki do dystrybutorów zamawiane i uzupełniane są na bieżąco.

2. Realizacja zadania w zakresie transportu i unieszkodliwiania zwłok padłych, bezdomnych zwierząt.

1) Gmina Barlinek wypełnia ustawowy obowiązek powierzając wykonywanie usług w tym zakresie uprawnionemu podmiotowi - firmie „STRUGA” S.A. z Rojewy, w ramach zawartej w dniu 20.12.2023 r. umowy.

2) Firma realizuje usługę po telefonicznym zgłoszeniu dokonanym przez upoważnionego pracownika Urzędu Miejskiego w Barlinku w ciągu:

- 24 godzin od chwili zgłoszenia w okresie wiosenno – letnim,
- 48 godzin od chwili zgłoszenia w okresie jesienno – zimowym.

3) Umowa nie obejmuje padłych zwierząt z trzody chlewnej, bydła, koni, kóz, owiec i drobiu z indywidualnych gospodarstw rolnych.

3. Realizacja zadania w zakresie zapewnienia lokalnej społeczności i osobom przyjezdnym odpowiedniego dostępu do szaletów publicznych.

W celu stworzenia możliwości korzystania z szaletów publicznych, a tym samym zapobiegania zanieczyszczaniu terenów publicznych, Gmina Barlinek udostępnia na terenie miasta:

- toaletę wolnostojącą, bezobsługową przy ul. Dworcowej,
- naziemną toaletę dwustanowiskową powstałą na miejscu starych szaletów przy ul. Staromiejskiej,
- dwie kabiny TOI-TOI na Szlaku Przygody przy ul. Sportowej i Źródlanej,
- toaleta systemowa wraz z instalacją wodno-kanalizacyjną przy ul. Jeziornej na terenie Miejskiego Centrum Rekreacji i Integracji Społecznej,
- dodatkowo – na potrzeby powstałego Targowiska Miejskiego „Mój Rynek” – funkcjonuje tam jeszcze jedna toaleta dwustanowiskowa.

IV

REALIZACJA INNYCH ZADAŃ POPRAWIAJĄCYCH OGÓLNA ESTETYKĘ OTOCZENIA.

1. W celu podniesienia estetyki miasta w roku 2023 i 2024 roku dokonano następujących nasadzeń:

1) przy ul. Jeziornej, Niepodległości, Rynku, Szewskiej - Sądowej, Al. 1 Maja, Placu Laskera, Okrężnej, Paderewskiego, obok sklepu „Mila”, Ronda Bankowego i Ronda Solidarności, przy biurze PGK Sp. z o.o. przy ulicy Szpitalnej i Gorzowskiej, na cmentarzu komunalnym w Barlinku i Dziedzicach, na terenie Starego Tartaku:

- pelargonie - 2777 szt.,

- begonia – 4200 szt.,

- bratki 1420 szt.,

2) przy ul. Jeziornej i przy biurze cmentarza – donice i mix traw 7 szt.,

3) Skwer Piłsudskiego:

- hortensja bukietowa – 15 szt.,

4) przy Stadionie Miejskim i Plaży Miejskiej:

- brzoza brodawkowata – 1 szt.,

- lipa drobnolistna – 3 szt.,

- jarząb pospolity – 9 szt.

5) wykonano cięcia korygujące i pielęgnacyjne drzew w ciągach pieszo-jezdnych przy ulicach:

- Leśnej, Lipowej, Mickiewicza – lipy,

- Bocznej – głogi,

- Jeziornej – lipy, akacje i klony kuliste,

- Przemysłowej – jarząby,

- Kombatantów – śliwy,

- Fabrycznej – lipy, klony, graby,

- Niepodległości, Al. 1 Maja – lipy,

- Gorzowskiej – lipy, dęby, klony,

- Sportowej – kasztanowce, lipy,

- Flukowskiego, Łokietka – akacje,

- Krętej, Tunelowej – kasztanowce, lipy, akacje,

- Św. Bonifacego – lipy, buki, klony,

- Dworcowej – kasztanowce,
- Pełczyckiej – lipy,
- Chopina – akacje,
- Jagiełły – sumaki, orzech,
- Ogrodowej, Słonecznej, – jarząby, brzozy,
- Podwale – jesiony, lipy,
- Skwer Piłsudskiego, Rynek – klony, jarząby,
- Park Laskera – wierzby, brzozy, klony, orzech, dęby.

Regularnie przycinane są nisko zwisające gałęzie nad chodnikami w mieście, przy przejściach dla pieszych, w Parku Laskera (wierzby), nad ścieżkami rowerowymi, na promenadzie przy ul. Jeziornej, nad parkingami przy ul. Przemysłowej.

2. W celu zapewnienia mieszkańcom możliwości właściwego pozbywania się drobnych odpadów w miejscach publicznych, włączając w to potrzebę segregacji odpadów komunalnych w przestrzeni publicznej i pogłębianie świadomości mieszkańców w tym zakresie, corocznie rozważana jest potrzeba zakupu nowych koszy ulicznych. Wyposażanie tych samych miejsc publicznych w urządzenia do gromadzenia odpadów odbywa się po wielokroć z uwagi na powtarzalne akty wandalizmu, kiedy kosze istniejące muszą być naprawiane lub wymieniane na nowe, gdy naprawa nie jest już możliwa.

W 2023-2024 roku zlecono zakup, montaż bądź naprawę koszy ulicznych w następujących miejscach:

- 2 nowe kosze drewniane, plenerowe, duże – jeden przy wiacie za „Limbą”, drugi przy wiacie obok ścieżki rowerowej do Dzikowa,
- 1 kosz metalowy przy wiacie na terenie Miejskiego Centrum Rekreacji i Integracji Społecznej,
- 1 kosz metalowy przy nowym przystanku autobusowym przy ul. Niepodległości,
- 1 kosz metalowy nieopodal DINO w Mostkowie, przy drodze gminnej.

3. W trosce o ogólną estetykę terenów publicznych oraz komfort mieszkańców i turystów wykonane zostały prace remontowe, naprawcze, konserwacyjne wynikające z bieżącej eksploatacji, a także z dokonanych dewastacji, aktów wandalizmu oraz zdarzeń losowych:

- 1) coroczna, wiosenna konserwacja i naprawa infrastruktury turystycznej na terenie miasta:

- oczyszczenie i malowanie elementów konstrukcyjnych przy „Źródle pod Skarpą”,
 - naprawa oraz konserwacja wszystkich elementów drewnianych na odcinkach Szlaku Przygody przy ul. Sportowej i „Spalonce”,
 - uzupełnianie elementów drewnianych w ławkach i koszach na terenie Rynku Miejskiego,
 - uzupełnianie brakujących elementów w ławkach na skwerze przy ul. Niepodległości 25a, Starym Tartaku, Skwerze Piłsudskiego oraz promenadzie przy ul. Jeziornej,
 - naprawa oraz konserwacja wszystkich elementów drewnianych w Parku Laskera,
 - wymiana brakujących elementów oraz konserwacja (mycie, oczyszczenie, malowanie impregnatem, farbą, itp.) ławek, koszy ulicznych, gazonów i tablic informacyjnych na terenie całego miasta;
- 2) uzupełnienie kostki brukowej i odbudowa ścieżek w Parku Laskera w Barlinku poprzez uzupełnienie wytypowanych ścieżek kruszywem Hanse Grand Royal, odpowiednie wyrównanie i wypoziomowanie kruszywa, wykonanie właściwych spadków i uwałowanie nawierzchni;
 - 3) naprawa i uzupełnienie materiałem kompozytowym pomostu i mostów w Parku Laskera w wcześniej wytypowanych miejscach;
 - 4) naprawa zniszczonych elementów balustrady oraz wymiana zwieńczenia słupka przy ścieżce rowerowej obok SP 1 w Barlinku;
 - 5) naprawa modelu żubra na Szlaku Przygody przy ul. Sportowej poprzez uzupełnienie, przyklejenie fragmentu przeciętego futra;
 - 6) naprawa zniszczonych ławek na terenie parku przy ul. Gorzowskiej, Starego Tartaku „Spalonki”;
 - 7) remont, naprawa kaplicy cmentarnej przy ul. Gorzowskiej oraz kolumbarium na cmentarzu przy ul. Szosowej;
 - 8) demontaż i uprzątnięcie starego krzyża drewnianego na cmentarzu przy ul. Gorzowskiej oraz postawienie nowego;
 - 9) naprawa ogrodzenia cmentarnego na cmentarzu w Mostkowie.

5. Utrzymanie szlaków turystycznych i infrastruktury.

1) W zakresie utrzymania infrastruktury turystycznej w roku 2023/2024 Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. zlecono konserwację (malowanie impregnatem, farbą, mycie, naprawę uszkodzeń itp., wymianę brakujących elementów) i bieżące utrzymanie tablic informacyjnych, edukacyjnych znajdujących się

w Barlinku oraz przy trasach spacerowych oraz ławek, koszy ulicznych, gazonów kwiatowych, tablic informacyjnych, ogrodzeń.

2) Spółka ma też za zadanie oczyszczanie tras Nordic Walking z odpadów wraz z prześwietleniem – według potrzeb zgłaszanych przez pełnomocnika Burmistrza Barlinka ds. Nordic Walking.

3) W 2024 roku zgłoszono potrzebę przesświetlenia Szlaku Żółtego do Źródeł Płoni oraz przygotowania trasy na X Mistrzostwa Polski Nordic Walking.

V

ZARZĄDZANIE CMENTARZAMI KOMUNALNYMI.

1) Na terenie Gminy Barlinek funkcjonuje pięć cmentarzy komunalnych, z czego trzy zlokalizowane są na terenach wiejskich: Rychnów, Mostkowo, Dziedzice i dwa w mieście: przy ul. Gorzowskiej i cmentarz przy ul. Szosowej.

2) Administratorem cmentarzy komunalnych jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o. z siedzibą przy ul. Szpitalnej 4 w Barlinku, któremu powierzono zadania:

a) formalno-administracyjne:

- obsługiwanie biura zdolnego do udzielania zainteresowanym osobom informacji dotyczących lokalizacji grobów i miejsc rezerwowych na podstawie zapisów w księgach cmentarnych oraz innych, związanych z usługami pogrzebowymi,

- racjonalną gospodarkę miejscami grzebalnymi,

- prowadzenie bieżącej ewidencji pochówków i miejsc rezerwowych,

- pobieranie opłat cmentarnych w wysokości uchwalonej przez Radę Miejską w Barlinku w sprawie ustalenia stawek opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych,

- prowadzenie nadzoru nad wykonaniem usług pogrzebowych przez inne podmioty gospodarcze, wykonujące prace w obrębie cmentarzy komunalnych (firmy pogrzebowe, zakłady kamieniarskie),

b) utrzymanie cmentarzy w zakresie czystości i porządku:

- bieżące oczyszczanie terenów i obiektów na cmentarzach komunalnych,

- opróżnianie pojemników na odpady, utrzymanie toalet/kabin WC i wywóz nieczystości oraz systematyczne odśnieżanie w warunkach zimowych,

- oczyszczanie, konserwacja, dekorowanie kwater wojennych w zakresie uzgodnionym pomiędzy Gminą Barlinek, a administratorem w ramach środków pochodzących z dotacji Wojewody Zachodniopomorskiego,

- utrzymanie zieleni, w tym wykonywanie cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych drzew, krzewów, żywopłotów.

3) Administrator cmentarzy zobowiązany jest do sprawowania nadzoru nad właściwym użytkowaniem cmentarzy zgodnie z ich przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska, utrzymywania ich we właściwym stanie technicznym i sanitarnym oraz do zapewnienia dozoru, ochrony cmentarzy i mienia komunalnego - na cmentarzu przy ul. Szosowej,

4) Administrator cmentarzy odpowiedzialny jest także za zawarcie umów z dostawcami mediów i pokrywanie wszelkich kosztów i wydatków związanych z realizacją przedmiotu niniejszej umowy, tj. opłat za zużytą energię elektryczną, koszty wywozu i utylizacji odpadów komunalnych stałych i ciekłych, dostawy wody, innych opłat związanych z funkcjonowaniem cmentarzy, refundowanych przez Gminę Barlinek.

5) Szczegółowe informacje w zakresie funkcjonowania cmentarzy komunalnych zawiera regulamin utrzymania cmentarzy komunalnych, stanowiący zbiór przepisów porządkowych określających prawa i obowiązki osób w zakresie korzystania z cmentarzy komunalnych oraz kwestie dotyczące administrowania cmentarzami komunalnymi i informację dla założycieli i dysponentów grobów, m.in. o sposobie załatwiania spraw związanych z pochówkiem oraz późniejszym utrzymaniem grobów.

6) Prawidłowość i terminowość wykonywania przez administratora prac kontrolowana jest przez gminę podczas comiesięcznych przeglądów na terenie cmentarzy. Nieprawidłowości w ww. zakresie przekazywane są niezwłocznie administratorowi w celu ich usunięcia.

7) Utrzymanie cmentarzy komunalnych finansowane jest z budżetu gminy, natomiast utrzymanie kwater wojennych na cmentarzu w Barlinku i Dziedzicach - z dotacji ustalonej corocznie przez Wojewodę Zachodniopomorskiego.

VI WNIOSKI

1. Problemy w zakresie nadzoru nad właściwym utrzymaniem czystości, porządku i czynniki negatywnie wpływające na jego stan.

1) Głównym problemem publicznych przestrzeni rekreacyjnych jest fakt, że ich użytkownicy często nie są przygotowani na ewentualność, że będą musieli wyrzucić jakiś drobny odpad. Gdy już zachodzi taka potrzeba, zamiast poszukać najbliższego kosza na śmieci bądź zwyczajnie zabrać ze sobą wytworzone odpady, często wybierają najprostsze i najszybsze rozwiązanie zaśmiecając wspólną przestrzeń.

Przestrzenie komercyjne, takie jak centra miast i inne obszary o dużym skupieniu usług konsumenckich, stoją przed podobnym wyzwaniem. Zabiegani i zbyt zaabsorbowani własnymi sprawami konsumenci często traktują wyrzucanie odpadków tam, gdzie ich miejsce, jako sprawę drugorzędnej wagi. Te porzucone śmieci pod wpływem wiatru przemieszczają się zanieczyszczając inne tereny przyległe.

Problem śmieci jest równie powszechny na wodzie, co na lądzie. Ze względu na naturę akwenów, śmieci szybko „znikają”, przez co dają o sobie zapomnieć łatwiej niż śmieci zalegające na lądzie. Ponieważ zaśmiecanie środowisk wodnych wydaje się działaniem bardziej bezkarnym niż śmiecenie na lądzie, wiele osób wybiera najprostsze wyjście z sytuacji.

Zjawisko zaśmiecania prawdopodobnie istniało od zawsze, jednak za jego obecną skalę odpowiada gwałtowny wzrost konsumpcjonizmu. Wraz ze spotęgowaniem konsumpcji poza domem, problem zaśmiecania rozprzestrzenił się, docierając niemal wszędzie. W przypadku, gdy sprzątanie porzuconych śmieci i działania zapobiegawcze finansowane są z pieniędzy podatników, wówczas wyzwanie, jakie stanowi zaśmiecanie, może stać się również wyzwaniem finansowym. Koszty te są w dużym stopniu bezpośrednim skutkiem ludzkiego postępowania, niestety w dużej mierze zamierzonego i świadomego. Zaśmiecaniu terenów publicznych bardzo często towarzyszą też akty wandalizmu i dewastacji towarzyszącej infrastruktury, co generuje kolejne wydatki. Zjawisko to ma zatem skutki dotyczące gospodarki, środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa.

Mimo rosnącej świadomości części obywateli w zakresie dbałości o wspólne środowisko i mienie oraz wielu zmian wprowadzonych w związku z systemem gospodarki

odpadami komunalnymi, m.in. ustalenia na terenie naszej gminy opłaty za odbiór odpadów komunalnych, w ramach której można oddać każdą ilość odpadów komunalnych segregowanych (ograniczenia dotyczą tylko odpadów remontowych) firmie wywozowej bądź przekazać osobiście do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, usytuowanego na bazie PGK Sp. z o.o. przy ul. Szpitalnej 4 w Barlinku, dla wielu mieszkańców wciąż bardziej „korzystne” i kuszące pozostaje podrzucanie, składowanie odpadów w miejscach niedozwolonych lub zwyczajne śmiecenie drobnymi odpadami, np. na terenach prywatnych, poboczach dróg publicznych, terenach KOWR, Lasów Państwowych lub gminnych, np.:

- teren wokół garaży i bagna przy ul. Stodolnej – Kwiatowej,
- teren za murem oporowym przy ul. 31 Stycznia,
- plac i brzeg jeziora za „Limką” i „Bowling Barem”,
- dzikie plaże pomiędzy Szlakiem Przygody a Janowem i cała ścieżka wokół Jeziora Barlineckiego,
- „aleja śliwkowa” przy ul. Szosowej, szczególnie od strony Jaromierek i Biedronki na Górnym Tarasie oraz nowo wybudowanych domów mieszkalnych (DOMY BW),
- wąwozy przy ul. Tunelowej i Kombatantów,
- poblizko lasu przy ul. Sosnowej i łącznik do ulicy Fabrycznej, teren nieczynnej cegielni i lasu za „Resetem”,
- otoczenie pojemników na odzież używaną,
- tereny prywatne naprzeciw działek przy ul. Szosowej,
- teren Starego Tartaku i MCRiS oraz ścieżka rowerowa przy SP 1,
- teren za garażami przy ul. Jeziornej,
- teren Parku Laskera – również przy pomoście w wodzie,
- teren przy „Spalonce” na wysokości Moczkowa – „Szlak Przygody”,
- las komunalny od strony fabryki drzwi Borne Furniture Sp. z o. o., szkoły przy ul. Leśnej, ul. Strzeleckiej oraz po dwóch stronach Euroboiska,
- trasa NW przy Jeziorze Uklejowym i Stycko,
- teren przy „Szaraku”,
- teren przy rzeczce ul. Przeskok,
- pobocza ścieżek rowerowych do Dzikowa, Mostkowa i Pełczyc,
- odpady wielkogabarytowe podrzucane w pasach dróg gminnych, np. ul. Brukowa, droga z Brunek do Rychnowa (część gminna),

- kosze uliczne systematycznie zapychane odpadami komunalnymi przy ul. 31 Stycznia, Al. 1 Maja, Szkolnej, Chmielnej, Jeziornej, Sportowej, Kombatantów, Niepodległości, Rynek.

2) W trakcie realizacji ustawowych zadań borykamy się z szeregiem problemów i nieprawidłowości utrudniających efektywne działanie, w szczególności:

a) brak systematycznego wykonywania obowiązku wykaszania trawników i poboczy dróg i ich oczyszczania przez zarządców dróg powiatowych i wojewódzkich oraz obowiązku utrzymywania nieruchomości oraz przyległego do niej chodnika w czystości;

b) regulowanie częstotliwością wykonywania usług utrzymania gminnych terenów – w zakresie czystości ulic, placów oraz nieużytków, utrzymania zieleni i lasów komunalnych, tras turystycznych i infrastruktury oraz cmentarzy komunalnych;

c) konieczność przeprowadzenia długotrwałego postępowania administracyjnego, np.

w zakresie przymuszenia do realizacji obowiązku utrzymania czystości na nieruchomości bądź złożenia deklaracji dotyczącej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;

d) dewastacje urządzeń komunalnych na terenach parków, skwerów i infrastruktury użytku publicznego oraz zieleni miejskiej, np.:

- elementów tablic, gazonów kwiatowych, ławek, barierek, koszy ulicznych, tablic pamiątkowych na promenadzie spacerowej przy ul. Jeziornej, Sportowej,

- balustrad, poręczy, elementów drewnianych przy ścieżce rowerowej na ul. Jeziornej oraz desek kompozytowych, stolików szachowych, kostki brukowej i infrastruktury w Parku Laskera oraz na Szlaku Przygody,

- słupków blokujących przejazd w miejsca niedozwolone, np. na Szlaku Przygody,

- toalet publicznych i ich wyposażenia, również na cmentarzach,

- zamków, klamek, kranów na terenach cmentarzy,

- kostki polbrukowej przy elementach infrastruktury,

- rynien i konstrukcji drewnianych na terenie targowiska „Mój Rynek”,

- dystrybutorów z woreczkami na psie odchody,

- elementów infrastruktury na placach zabaw, mat gumowych, regulaminów, ogrodzenia.

- trawników oraz zieleni, powtarzające się uszkodzenia, np. śliw czerwonozielonych przy ul. Kombatantów, klonów przy ul. Jeziornej, laurowiśni przy ul. Paderewskiego, cykliczne wrywanie i kradzież kwiatów z gazonów i wież kwiatowych,

- urządzeń fitness przy ul. Sportowej, placach zabaw i przy SP 1,
- foliowej powłoki grafiki na kijkach Nordic Walking oraz utwardzenia wokół,
- Fontanny „Gęsiarki” poprzez zapychanie urządzenia filtrującego odpadami, wyrwanymi kwiatami, wlewaniem płynu do naczyń,
- graffiti, naklejki na tablicach informacyjnych, balustradach, ławkach, pomostach.

3) Najwięcej problemów w zakresie realizacji zadania ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz zapewnienia czystości w miejscach publicznych ze strony osób utrzymujących zwierzęta domowe następują:

- brak delegacji ustawowej w zakresie obowiązku czipowania zwierząt domowych, co znacznie utrudnia ustalanie właścicieli zagubionych psów i pomnaża koszty, jakie trzeba przeznaczyć na opiekę nad nimi;
- brak należytej opieki nad zwierzętami domowymi przebywającymi na terenach publicznych,
- brak narzędzi do egzekwowania przez gminę kar od właścicieli zwierząt za zanieczyszczanie terenów, głównie przez psy oraz za niewłaściwą opiekę i kontrolę nad nimi,
- brak rozwiniętej świadomości i odpowiedzialności właścicieli czworonogów w zakresie opieki nad nimi, np. nieprzemyślane decyzje o przyjęciu pod swój dach zwierzęcia, niekontrolowany rozród, brak przeprowadzenia podstawowych szczepień, brak zrozumienia konsekwencji w przypadku nieoznakowania psa,
- pokutujące na terenach wiejskich przekonanie, że zwierzę powinno spełniać funkcję użyteczną, dlatego też lepiej traktowane są zwierzęta hodowlane, a gorzej psy, których jedyną funkcją jest stróżowanie,
- wciąż niska jest również świadomość społeczna dotycząca sterylizacji i kastracji zwierząt, a ich niekontrolowany rozród powoduje, że zamiast leczyć czy dobrze karmić swojego psa, właściciel woli w miejsce chorego zwierzęcia wziąć nowe, zdrowe.

2. Propozycje zwiększenia efektywności w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Barlinek.

1) Mimo realizacji zadań dotyczących tworzenia przez gminę warunków do utrzymywania porządku i czystości, w tym zbierania odpadów z miejsc publicznych oraz ustalenia obowiązków właścicieli nieruchomości w akcie prawa miejscowego, nadal dostrzegamy konieczność poprawy wizerunku Barlinka i całej gminy w zakresie

utrzymywania czystości, zwłaszcza w kontekście międzynarodowego ruchu turystycznego.

Dbanie o czystość jest jednym z najważniejszych zadań realizowanych przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o., odpowiedzialne za utrzymanie porządku na terenie miasta. Obszar utrzymania czystości i porządku jest bardzo szeroki i niewykonalnym jest, aby służby reagowały natychmiastowo na każde zaśmiecenie.

2) W ramach działań podejmowanych w zakresie oceny prawidłowości wykonywania powierzonych zadań przez spółkę komunalną oraz obowiązków właścicieli nieruchomości, w tym zarządców, należy zwrócić w szczególności uwagę na potrzebę:

a) wzmożenia nadzoru nad wypełnianiem przez właścicieli nieruchomości oraz przedsiębiorców obowiązku właściwego postępowania z odpadami komunalnymi oraz obowiązku utrzymywania nieruchomości we właściwym stanie sanitarnym,

b) skupienia obowiązków oczyszczania dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych w ramach działalności jednego podmiotu, co znacznie zwiększyłoby efektywność i ułatwiłoby nadzorowanie takich usług bądź synchronizacji tych działań we wspólnym porozumieniu,

c) rewitalizacji terenów gminnych, w tym lasów komunalnych, poprzez lepsze ich zagospodarowanie, doprowadzenie do ożywienia, poprawy funkcjonalności i estetyki,

d) dalszego, sukcesywnego wykonywania prawidłowych pod względem technicznym nawierzchni jezdni i chodników, umożliwiające szybką i prawidłową realizację usługi w zakresie oczyszczania miasta,

e) rozszerzenia monitoringu na kolejne tereny najbardziej zagrożone dewastacją i zanieczyszczeniem oraz doprowadzenie do ustalenia sprawców tych wykroczeń i ukarania,

f) efektywnej współpracy z Policją w zakresie ustalania sprawców licznych zniszczeń i dewastacji w mieście, z włączeniem zastosowania kary grzywny. Przypomnieć należy, że za śmiecenie grozi kara grzywny nie niższa niż 500 złotych. Usiłowanie lub podżeganie do śmiecenia także są wykroczeniami, a w razie zaśmiecenia może zostać orzeczony obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego, czyli posprzątania. Jeśli rozmiar zaśmiecenia przekracza 500 zł, sprawę można skierować do sądu, a wtedy kara może być wyższa.

g) edukacji mieszkańców i wzbudzania poczucia czujności obywatelskiej i odpowiedzialności za wspólne mienie.

Jak powiedział Nelson Mandela: „Edukacja to najpotężniejsza broń, jakiej można użyć, by zmienić świat”. Długotrwałe skutki, jakie przynosi edukacja, znane są od bardzo dawna, dlatego, aby zmienić ludzkie zachowanie, należy rozważyć wprowadzenie nowego elementu do standardowego programu nauczania w szkołach. Niektóre państwa są pod tym względem bardziej elastyczne od innych. W zależności od kraju, a także dostępnych zasobów, przeciwdziałanie zaśmiecaniu albo koncentruje się na kształceniu dzieci w ramach programów szkolnych, albo zupełnie ignoruje to rozwiązanie.

3) W celu poprawy efektywności usuwania zanieczyszczeń pozostawianych na terenach publicznych przez zwierzęta domowe należy podjąć działania w zakresie:

- kontynuacji zwiększania punktów z dystrybutorami wyposażonymi w woreczki na psie odchody w celu ułatwienia właścicielom czworonogów sprzątanania po nich w miejscach publicznych, Ludzie niejednokrotnie nie zwracają uwagi na to, by zachować stosowny porządek po spacerze z psem, co w dużej mierze wpływa na zakłócenie czystości na danym obszarze. Miasto w znaczny sposób przyczynia się do usuwania nieestetycznych i zanieczyszczających przestrzeń miejską psich odchodów za sprawą umożliwienia mieszkańcom łatwego dostępu do odpowiednich woreczków w dystrybutorach. Uświadamianie ludzi, jak bardzo istotne jest sprzątananie po swoim psie ma duże znaczenie, jednak możliwość skorzystania z darmowego wyposażenia z pewnością ułatwi im tę czynność i zachęci do jej wykonywania,
- prowadzenia działań edukacyjnych w celu podniesienia świadomości dorosłych mieszkańców w zakresie należytej opieki nad zwierzętami domowymi, a także dzieci w celu wychowania ich w poszanowaniu dla praw zwierząt.

Problem zaśmiecania dotyczy nas wszystkich i każdy z nas ponosi odpowiedzialność za utrzymanie czystości w miejscach, z których wspólnie korzystamy. Osoby zaśmiecające przestrzeń publiczną, choć stanowią źródło problemu, mogą być także częścią rozwiązania. Dobrym narzędziem, jakim dysponujemy jako obywatele w walce ze śmieciami, jest postawa godna naśladowania. Dając dobry przykład, możemy wpływać na zachowanie innych. Ważne jest, abyśmy mogli liczyć na wsparcie innych zainteresowanych stron w osiągnięciu celu.

Jednym z najprostszych i najbardziej doraźnych rozwiązań jest zapewnienie dostępności pojemników na śmieci. Niestety, to rozwiązanie nie gwarantuje pozytywnych rezultatów, a jednocześnie wymaga znacznych nakładów finansowych.

Obecność służb sprzątających, które nieustannie usuwają śmieci z terenów miasta, wypacza postrzeganie i zachowania obywateli. Duża część mieszkańców sądzi, że skoro ktoś inny przyjdzie i po nich posprząta, to nie ma nic złego w śmieceniu. Ponadto, ze względu na skuteczność pracowników sprzątających, nie dostrzegają oni skali problemu. Być może eksperyment społeczny polegający na pozostawieniu zanieczyszczonych ulic przez jeden miesiąc, zwiększyłaby świadomość problemu zaśmiecania i kosztów sprzątania.

Środowisko wolne od śmieci przynosi wiele korzyści. W czystym mieście zdecydowanie rośnie poczucie komfortu i bezpieczeństwa. Czystość mobilizuje do utrzymywania czystości, a śmieci przyciągają więcej śmieci. Dlatego im czystsze otoczenie, tym niższe koszty sprzątania. W epoce cięć budżetowych i wysokich podatków, obniżenie wydatków na rozwiązanie problemu zaśmiecania przyniosłoby korzyści każdemu.

Niezbędna jest refleksja i podniesienie wagi „aspektu ludzkiego”, czyli dbałości nie tylko o swoją własność i prywatność, ale też o dobro wspólne – przestrzeń, która nas otacza i z której korzystamy. Wielokrotnie można niestety stwierdzić, że generalnie nie dbamy o otoczenie, między innymi poprzez wyrzucanie śmieci w dowolnych miejscach na zasadzie, bo „ktoś posprząta”. Nie tylko od sprzątającego wszystko zależy. Przestrzeganie prawa i obowiązków należy do gminy, ale też właściciele terenów, mieszkańców i turystów. Warto uświadomić sobie, że komfort życia w mieście zależy od każdego z nas.

Sporządziła: Agnieszka Zając

INSPEKTOR
A. Zając
Agnieszka Zając

Zatwierdziła

BURMISTRZ
Bernarda Lewandowska
Bernarda Lewandowska